

Környezetvédelmi
Szolgáltatók és Gyártók
Szövetsége

Minden rekord megdőlt a VI. PET Kupán

A tiszai nagytakarításra még szükség lesz egy darabig

Soha nem látott létszámmal zajlott le múlt héten a VI. PET Kupa a Felső-Tiszán. A már hagyományosnak mondható nagytakarítás idén Szatmárcseke és Tizsamogyorós között került megrendezésre, s sajnos minden eddigi rekordot megdöntött. A 74 kilométeres tisztítótúra során 10 tonna hulladékot gyűjtöttek össze a lelkes önkéntesek és a benevezett csapatok, a Kupa pedig messzire került a Tiszától.

Nagy várakozásokkal telt a VI. PET Kupa előtti időszak, hiszen már a nevezések elején sejteni lehetett, hogy rekord létszámmal kell számolni. Az önkormányzati, céges, baráti és civil csapatokból álló hajónaszád 21 hulladékból készült hajóval, 400 fős legénységgel, s 50 kenuval takarította egy héten át a tiszai védett ártéri erdőket. A közel 40 önkéntes pedig a 10 tonnás rekord mennyiség szétválogatásáért és hasznosításra való előkészítéséért volt felelős.

Minden a kárpátaljai előfutammal kezdődött. A PET Kupának, a Magyar Kulturális Szövetség Ifjúsági Szervezetnek (KMKSZ ISZ) és a Papilio – Természet- és Környezetvédelmi Egyesületnek az önkéntesei beteljesítették a szervezők régi álmát, miszerint Kárpátalján is legyen evezés és előprogram. A Fekete-Tisza forrásának meglátogatása különleges élmény, a történelmi emlékhelyen a még kristálytisza forrásból ihattak résztvevők. A Rahónál található összefolyás (Fekete-, és Fehér-Tisza) is kultikus helynek számít, itt azonban már látni lehet a hulladékszennyezés nyomait. A huszti vízre szállást követően Szatmárcsekéig tartott az evezős túra a még szabályozatlan, sebes folyású folyón, majd a résztvevők csatlakoztak a már hajókat építő PET kalózokhoz. A kárpátaljai előfutam a Bethlen Gábor Alapítvány és a Kárpátalja fejlesztéséért és a Kárpát-medencei óvodafejlesztési programért felelős miniszteri biztosság támogatásával valósulhatott meg.

Csapatunk a forrásnál

Környezetvédelmi
Szolgáltatók és Gyártók
Szövetsége

20 csapat. Megszámlálhatatlan palack. Sátorerdő. Homokföveny és szárazjég. Minden adott egy jó szemétdérbihez. A 2 napig tartó hajóépítés során egyre fokozódik a hangulat és megmutatják magukat a hajók. Valaki napelemes meghajtást választ, s van aki hatalmas hajókormányt szerel fel, egyesek vitorlát húznak, mások újrahasznosított raklapokban hisznek. De csak egy hét múlva derül ki, kinek is lesz igaza, amikor a Kupa szigorú, de annál ifjabb bankárai összesítik a verseny alatt szerzett PETákokat. Az esemény fő célja a Tisza megtisztítása, de itt nemcsak a hulladékgyűjtésért jár a PETák. Aki versenyben akar maradni, annak jól kell ismernie a Tiszát, meg kell nyernie pár trükkös versenyszámot, s a PET-a-Sztárban sem árt lenyűgöznie a gyereksúrit.

Mégis mindenkit a legjobban a PET bányák izgatnak, s kutatják a kincsestérképet, figyelik applikáción az előre felvitt gócpontokat. A várva várt „szüret” azonban elmarad... Már kezd szárnyra kapni a hír, hogy kevesebb a hulladék, amikor is a Jándi-szigetnél minden visszazökken a régi kerékvágásba. Csak az előző árhullámok mozgatták el a hulladékokat, de itt, az első földrajzi akadálnál, a folyómederből kiálló kis sziget csúcsánál rengeteg műanyag palack és üveg halmozódott fel. A Szamos és a Kraszna betorkollása után pedig nagyságrendekkel megnő a magas partfal mögé, egészen az erdő mélyére lerakódott hulladék. Parton hagyott kenuk, plusz zsákok után kiabáló emberek, roskadásig pakolt hajók... De még így is maradnak hátra kitakarítatlan részek, pedig már egy 2 tonnás teherbírású anyahajó is segíti a gyűjtést.

A palackokon úszó M.V. PETényi

A dús, parti növényzet, az alacsony vízállás, a rekkenő hőség, s a nap, mint nap költöző tábor próbára teszi még a legtapasztaltabb kalózokat is. Ezt csak összefogással és együttműködéssel lehet végigcsinálni. A résztvevőket ezért kísérik a vízimentők, a rendőrség, s a vízügy szakemberei is.

A 10 tonnás hulladékmennyiség közel fele hasznosításra alkalmas, ezért a mindenre elszánt önkéntesek zsákról zsákra átválogatnak mindent, szelektálnak és tömörítenek. Így kerülnek a reményvesztett anyagok vissza a körforgásba, új esélyt kapva a szárazföldi létre. Nagy segítség volt

Környezetvédelmi
Szolgáltatók és Gyártók
Szövetsége

idén a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság által biztosított ipari bálázógép, ami meggyorsította a munkát s gazdaságosabbá tette a hulladék szállítását. A Kupa szervezői folyamatosan keresik az innovatív újrahasznosító cégeket, idén így akadtak a holland „Plastic Free Ocean” projektre, akik tengeri, folyami hulladékok újrahasznosítására specializálódtak. Ennek köszönhetően akár irodabútorként is végezhetik a kimentett palackok.

További hulladékös érdekesség, hogy a Greenpeace önkéntesei és munkatársai a versenytől függetlenül egy külön „márkavizsgálatot”, úgynevezett „brand auditot” is végeztek az aznap összegyűjtött műanyag hulladékokból, melynek eredménye már publikus.

A csapatok között megtalálható volt többek között a Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt., a WWF Magyarország ukrán kollégák bevonásával, a Greenpeace, a Henkel, a Siemens (EvezőSÖK), a dunaföldvári Aztakeservit, a cigándi MeglePETés2 és a FŐTÁV Zrt. hajója is.

Végeredmény

A kiélezett versenyt végül a JointTisza legénysége nyerte meg, akik 4 kontinens 8 országából (India, Marokkó, Amerikai Egyesült Államok, Egyesült Királyság, Szerbia, Szlovákia, Olaszország, Norvégia) érkeztek a Felső-Tiszára, hogy vízügyi, hulladékös és marketing szakértelmükkel segítsék az összefogást. A [JOINTISZA projekt](#) a Tisza vízgyűjtő gazdálkodási terv aktualizálását és a [Duna Régió Stratégia](#) céljainak támogatását szolgálja és az Országos Vízügyi Főigazgatóság és a Közép-Tisza-vidéki Igazgatóság konzorciumában valósul meg.

2. helyezett a Tilos Rádió hajója lett, akik tavaly kicsit más felállásban, de megnyerték a Kupát.
3. helyezett az Obi van Kenubi és a Papilio csapata lett, így először a PET Kupák történetében kárpátaljai csapat is felállt a dobogóra.

S ami még ennél is örömtelibb, hogy a Tisza hőse különdíjat is kárpátaljai csapat nyerte, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség Ifjúsági Szervezet (KMKSZ ISZ) zászlaja alatt. Ők a fejenként szedett legtöbb hulladékért cserébe a Magyar Ásványvíz, Gyümölcslé és Üdítőital Szövetség (MAGYÜSZ) ajándék palackpréseivel utazhattak haza.

A kutatások Kupája

Idén sem maradhatott el a szakmai program, ami ezúttal a [WaterScope International Zrt.](#) vízmonitoring eszközével való vízvizsgálat volt, mely holografikus eljárással elemzi a vízmintákat, s a napi riportokat Interneten küldi a laboratóriumba. A halgazdaságokban, vízi közműcégeknél előszeretettel használt innovatív műszer így pontos és hiteles képet ad majd a Tisza augusztus eleji vízminőségéről. Részletek a háttéranyagban.

Másik érdekesség a felszíni vizekben megjelenő/vándorló műanyagok felületén megtelepedő mikroba közösségek hazai feltérképezését kutató projekt volt. Ez a mikrobiális diverzitás kutatás a Szent István Egyetem Akvakultúra és Környezetbiztonsági Intézete és a Wessling Hungary Kft. szoros együttműködése keretében valósul meg. Részletes eredmények októberben várhatóak.

Környezetvédelmi
Szolgáltatók és Gyártók
Szövetsége

A Kupa végeztével nem áll meg az élet, hiszen az évről-évre fejlődő, gyarapodó és szerteágazó [PET Kupa kezdeményezés](#) idén már Kárpátalján is jelen van, az előfutamon túl környezetvédelmi pályázatokat is kiírtak középiskolások számára. A szakmabelieknek pedig Tiszai kerekasztallal készülnek 2018. október 18-19-ére, amelynek témája az ukrán hulladékstratégia gyakorlati megvalósítása lesz. Ezen felül idén még a kijevei Waste Management kiállításon is részt vesznek környezetvédelmi standdal, s mindezt a [Tiszta Kárpátalja](#) program égisze alatt, kárpátaljai szervezetekkel szorosan együttműködve.

A PET Kupa főtámogatója az **Innovációs és Technológiai Minisztérium**, melynek köszönhetően megvalósulhatott a magas színvonalú vízi biztosítás, az önkéntesek és versenyzők ellátása, a folyamatos kommunikáció és filmkészítés, a PETényi szemétevíz szeméthajó fejlesztése, az előzetes hulladékmonitoring és felmérés, s többek között a Kupa hulladékmentességének elősegítése is.

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

A [Természetfilm.hu Tudományos Filmműhely Egyesület](#), a [Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetsége \(KSZGYSZ\)](#) és a [Sonar Búvárcsoport](#) szervezésében megvalósult Kupát 2018-ban az Innovációs és Technológiai Minisztérium, a Magyar Ásványvíz, Gyümölcslé és Üdítőital Szövetség (MAGYÜSZ), a Bethlen Gábor Alapítvány, az IT Services Hungary Kft., a Henkel Magyarország Kft. és a JOINTISZA Projekt támogatta.

Szakmai partnerünk a Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt., az Országos Vízügyi Főigazgatóság és a Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetsége.

További közreműködők és támogatók: Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság, Vásárosnamény Önkormányzata, Zöldkör, WWF Magyarország, Greenpeace, Wessling Hungary Kft., WaterScope International Zrt., Holofon Zrt., Siemens, FŐTÁV Zrt., Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Kft., K3&S Kft., Tisza Ortofém Kft., Folprint Zöldnyomda Kft., Prezi

Ezúton is szeretnénk külön köszönetet mondani a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóságnak, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányságnak, az Észak-Alföldi Környezetgazdálkodási Kft.-nek és a Sonar Búvárcsoportnak!

Fotók: Konyha Miklós és

Bankó József / Paradignow Images, 2018.

További információk:

Környezetvédelmi
Szolgáltatók és Gyártók
Szövetsége

Hankó Gergely

sajtóreferens

[PET Kupa](#)

Tel.: 06 20 383 6242

E-mail: sajto@kszgysz.hu

HÁTTÉRANYAGOK

A 2018-as PET Kupa teljes végeredménye:

1. JoinTisza
2. Tilos
3. Obi-Wan Kenubi - Papilio
4. KMKSZ ISZ - Tisza Hősei különdíj
5. Szivárványharcos (Greenpeace)
6. Siemens Evező-SÖK
7. Aztakeservit
8. Főtáv Öko PET
9. Csipetke
10. PETúnia
11. Zsákolók - Pumi 2
12. FesztPET
13. BudaPETenlakom
14. Prezi
15. Csakegymakett
16. Panda (WWF)
17. Tiszta Tisza
18. Tisza 2
19. Meglepetés 4
20. Henkel

Összefoglaló a WaterScope International Zrt. által biztosított WaterScope online folyamatos vízminőség ellenőrző készüléken történt vizsgálatokról

A vizsgálat körülményei és ideje: PET Kupa keretén belül, 2018. augusztus 4-11. között, a napi evezés és palackgyűjtés után az aktuális napi táborhelyen.

A tábor ideje alatt összesen 9 db 1 órás mérést végeztek különböző vízmintavételezési pontokon és módon: Tivadarnál, Szamos felett, Szamos alatt, Szamosból, Tiszamogyorósánál a Tiszából, illetve összegyűlt habból és iszából Szamos alatt.

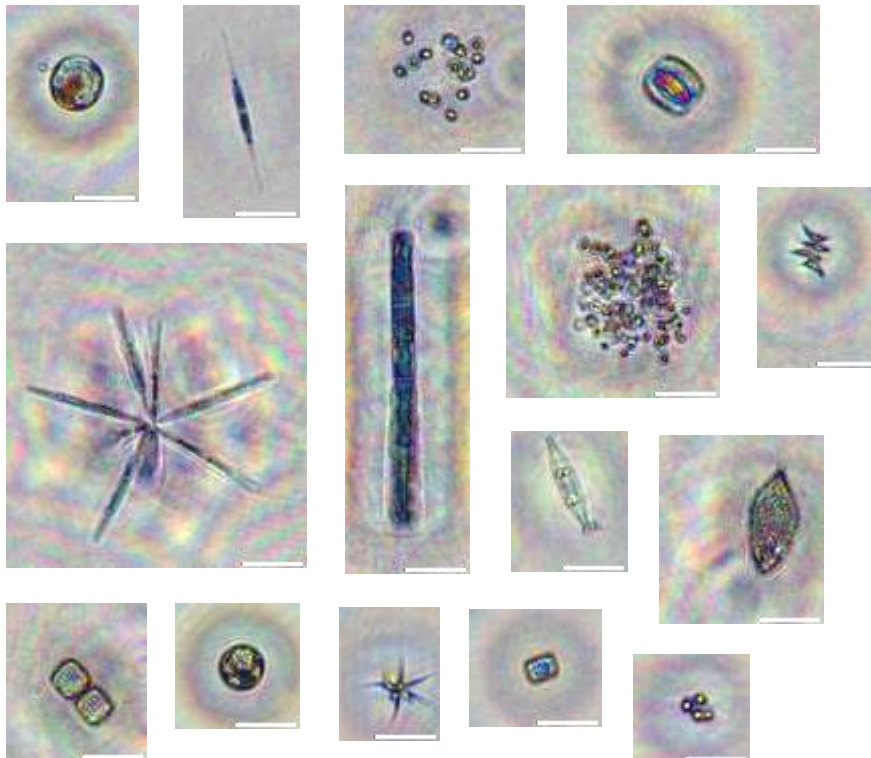

Környezetvédelmi
Szolgáltatók és Gyártók
Szövetsége

Ezen helyszínek és mintatípusok összehasonlítása az egyik szempontja lesz a későbbiekben történő részletes elemzésnek. A berendezés a mérések alatt felvett kb. 5.000 hologram felvételen mintegy 12.000 objektumot talált. Ezek elemzésével részletes információkat lehet nyerni a Tisza vízbiológiai állapotáról. Részletes eredmények szeptemberben várhatóak. A berendezés a leggyakrabban fellelt algafajtákról a következő képeket készítette:

ERDŐTAKARÍTÁS

A tavaly nyáron 10 tonna hulladékot összegyűjtő PET Kupa legénysége télen sem volt tétlen és az Országos Vízügyi Főigazgatósággal [felszámolta az eddig talált legnagyobb PET bányát](#). 4 nap alatt 4 hektárnyi Natura 2000-es védett erdőt takarítottak ki, ami 1200 zsák szemét összeszedését jelentette. Ennek fele (60 m³), hasznosítható hulladék volt, ami így a hulladékfeldolgozóba, majd a újrahasznosító cégekhez került.

Az erdőtakarítással párhuzamosan a PET Kupa szakemberei a Felső-Tisza 70 folyamkilométeres szakaszát térképezték fel újra, mert tapasztalatuk szerint a Tisza ezen szakasza állandó szennyezésnek vannak kitéve. A Szatmárcseke és Tiszamogyorós közötti szakaszon frissítésre került az [online térkép](#), a kalózok ez alapján találják meg a PET Kupa során a hulladékszigeteket.

FILMPREMIER

2018. március 20-án, ünnepi bemutató keretében mutatták be az A38 hajón - a Víz Világnap alkalmából -, az „Üzenet a palackban – avagy a PET Kalózok hivatalos története” 52 perces,

Környezetvédelmi
Szolgáltatók és Gyártók
Szövetsége

környezetvédelmi ismeretterjesztő filmet. A sikeres, teltházias vetítést a PET Kupa versenyének korábbi résztvevői, támogatói és a környezetpolitikai szakma képviselői töltötték meg.

Részlet a film szinopszisából: „Öt éve, hogy a Felső-Tiszán megjelent néhány, pillepalackból készült, ingatag vízi jármű. Az egyik fedélzetén egy filmes stáb ringatózott, a másik lélekvesztőn egy család három gyerekkel és egy kutyával, a harmadikon egy baráti társaság. Mi tagadás, elég szokatlan módon hívták fel a figyelmet arra, hogy második legnagyobb folyónkat határon túlról érkező műanyag szennyezés fenyegeti. A 'Valamit visz a víz' nézők ezreihez jutott el, és alapvető szerepet játszott abban, hogy napjainkra a kezdeményezés nemzetközi mozgalommá nőtte ki magát, amelynek neve: Tiszai PET Kupa...”

Trailer itt tekinthető meg: <https://vimeo.com/256047276>

MIKROMŰANYAGOK A KÖRFORGÁSBAN

2017 nyarán, a Tiszai PET Kupa felkérésére a Wessling Hungary Kft. Magyarországon először mérte meg a mikroműanyag-tartalmat természetes vízben. Az idén indult [Parányi Plasztiktalány projektjük](#) keretében a [Duna mellékfolyóit is megvizsgálták](#). Nem meglepő módon itt is találtak mikroplasztikot. A Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetsége (KSZGYSZ) által szervezett „Mikroműanyagok a körforgásban” c. konferencián a vizeinket, talajainkat elszennyező és a táplálékláncba kerülve az élőlényeket is veszélyeztető 5 mm-nél kisebb műanyagok problematikáját járták körbe szakértő előadók. [A konferencia és a téma szakmai összefoglalója itt olvasható részletesen](#).